

De rode heersers lieten een kruitvat achter *(Algemeen dagblad 11 juli 1992)*

Het Oostblok in Europa is een kruitvat.

De landen in dit gebied bestoken elkaar bij voortduring.

Drie jaar na de val van de muur in Berlijn, die Oost- en West-Duitsland weer samenbracht en het einde inluidde van de communistische overheersing in oost Europa, staat de boel op springen.

Het betekende het einde van de republiek Joegoslavië, dat uiteenviel in haar voormalige republieken Kroatië en Slovenië, Bosnië-Herzegovina, Macedonië en Servië.

Zo kregen ook oude republieken de kans weer opnieuw op te staan als zelfstandige republieken zoals Oekraïne en , Kazachstan, Georgië en andere deelrepublieken in de Kaukasus en de Wolgaregio.

In deze wanorde verliest het Oostblok, vooral de Sovjet-Unie, zijn grip op deze staten en is het Europa er alles aan gelegen deze landen aan zich te binden en deze staten een lidmaatschap van de Europese Unie aan te bieden, in ruil voor aanzienlijke bedragen. We spreken over miljarden toekomstige euro's in de vorm van subsidies voor ontwikkeling van de achterstallige logistiek, infrastructuur en industrie en voor verbetering van de sociale omstandigheden.

Er ligt nog een andere vijand op de loer.

Het zal duidelijk zijn dat de ontstane bestuurlijke wanorde koren op de molen is van de maffia om de lompe ambtenarenapparaten zo veel mogelijk met list en bedrog te bombarderen en te profiteren van deze suikerspinachtige, fragiele bestuursstructuren.

Al dat geweld in de omringende landen mag niet verhelen hoe in het wonderschone plaatsje Torun, in het noorden van Polen, in alle rust, in het oude centrum, op het kruispunt van de Różana en de Szeroka, de 'Pomnik Kopernika', ofwel het standbeeld van de grootste astronoom aller tijden 'Mikolaja Copernicus' zijn

thuisbasis heeft.

Hij zag hier het levenslicht op 19 februari 1473 om 4.48 uur.

Men kon niet bevroeden dat het hier ging om de geboorte van een genie dat zijn weerga in de wereldgeschiedenis niet kende.

Hij was de astronoom die bewees dat de zon in het midden van het zonnestelsel staat en dat de planeten eromheen draaien, in tegenstelling tot

het toen gangbare geocentrische wereldbeeld, waarbij de aarde en mens werden geacht het centrum van het heelal te vormen.(1521)

Het is oktober 1992 en nog aardig najaarsweer, in afwachting van de strenge winters in Polen.

In ditzelfde Torun staat de staatsbrouwerij Polmos. De leiding van deze fabriek staat handenwringend de lokkende nieuwe Europese economie

te aanschouwen. De communistische blokkades worden opgeheven De Berlijnse muur is op 9 november 1989 gevallen.

Nieuwe kansen dienen zich aan, want het grote geld wacht.

Nu nog Amerikaanse dollars.

De directie stuurt haar afgezanten Europa in om de producten van Polmos aan de man te brengen.

Zo ook Mariusz Bolek, die Europa in wandelde met een aanbieding van de licenties voor de verkoop van het heerlijke goudgele vocht uit Torun, de 'Copernicuswodka'.

Neergestreken in Sicilië ontmoet hij de filiaalhouder van de clan van de Don Bernardo's Cosa Nostra, de maffia in Catania op Zuid-Sicilië, de voor niets terugdeinzende moordende Nigro Rosso, en doet hem een uitzonderlijke aanbieding.

De licenties overnemen van de Copernicuswodka.

Ze maken de volgende deal, waardoor Nigro Rosso vijftig procent van de opbrengst krijgt en Mariusz Bolek eveneens vijftig procent.

Bij dit gesprek is ook de Nederlander John Edelman aanwezig en hij verneemt het besprokene.

Ik begin eerst met een stukje voorgeschiedenis in het Palermo van 1983.

Daar waar de maffia een rol speelt in het leven van Paulo Grappa en in een bizar sprookje uit Duizend-en-een-nacht met de schone Messalina.

Italië, Sicilië, Palermo, april 1983

Wat is Sicilië mooi! Vooral in de aprilmaand, wanneer alles nog sneller tot bloei komt en de palmbomen heerlijk wuivend langs de kades staan van de grote boulevards die de stranden van Sicilië flankeren.

De zeeën aan weerszijden van het eiland klotsen parmantig tegen hun rotsen.

Ze kondigen op een bijna strakke maat de lente aan, als ze terugslaan in de oceanen.

De zeilbootjes aan de kades zijn weer bemand en steken hun vlaggen trots in de hoogte.

Optimistische eigenaars poetsen hun trotse bezit opnieuw op tot glanzende pronkstukken.

De echt koude periodes zijn voorbij en de eilandbewoners flaneren weer in lekkere losse kleren met fleurige kleuren over de stenen.

Kinderen gooien weer steentjes in het water om het verst; de mannen kijken vrolijk en vissen en vangen de mooiste exemplaren.

De dames laten zien wat lange tijd verstopt was onder dikke jassen en sjaaltjes.

De mooie figuurtjes vragen alle aandacht en het kost de mannen geen moeite die te verstrekken.

Hun ogen verslingeren zich aan de heerlijke, mooie, wapperende haren.

En aan de zachte rondingen en welvingen die uitdagend tijdens de parade boven op mooie benen worden getoond.

Zoektocht

Van verschillende districten proberen ze een soort cordon te vormen rond de belangrijkste wegen en dorpen. Speciaal rond Corleone en Caltabellotta waarvan men vermoedt dat hier de ontvoerders naartoe willen rijden.

De eerste patrouille arriveert al snel in Corleone en snelt het centrale maffiacafé in.

Verschrikt stuiven de bezoekers de hoek in, onder schot van de carabinieri.

‘Wel,’ roept de aanvoerder, ‘wat is hier gepasseerd?’ En hij wijst met zijn karabijn naar een bloedspoor dat er nog heel vers uitziet. Iedereen zwijgt en kijkt alsof ze deze carabinieri niet op hun feestje hebben uitgenodigd.

‘Kom op,’ roept de captain. ‘Aan dit volk in Corleone valt geen eer te behalen. We gaan verder.’

Het is duidelijk dat ze op het goede spoor zitten en ze hopen in ieder geval de ontvoerders te kunnen achterhalen, ook gezien de bloedsporen waar nog snel enkele monsters van worden genomen..

En de stoet zet zijn zoektocht voort in zuidelijke richting naar Giuliana en Caltabellotta, de vestigingsplaatsen van de Don Bernardoclan.

De volgauto met de carabinieri zit nu de ontvoerders op de hielen,

NEGEN JAAR LATER

Utrecht oktober 1992

Locatie: Oude gracht, het huis van John Edelman

Importeur van alles wat los en vast zit.

De firma L & B ofwel list en bedrog.

John heeft zijn 'geliefde' Joanna op bezoek.

‘Hield Copernicus van wodka?’

‘Wat voor een vraag is dat nou?’

‘Een vraag van mij, je liefhebbende vrijster in goed en kwaad, maar met veel liefde.’

‘Johanna, please, verziekt dit feestje niet. Eenmaal zal je me prijzen om wat ik voor je doe.’

‘John, hoe kan ik je prijzen, als je me niet gewoon vertelt wat je doet in Polen?’

‘Kan je niet gewoon genieten van het geld? Heb je een sociale missie als je inkopen doet van al mijn geld?’

‘Ik kan best van geld genieten, John. Is het zo gek als ik wil weten hoe je eraan komt?’

‘Laat dat nou gewoon aan mij over, ja? Voor mij ben je gewoon lief en een wipkip. Ik wil geen gelazer.’

‘En als ik daar nou geen genoeg mee neem?’

‘Doe nu niet zo flauw. Je hebt het toch goed verder? Ik doe dit allemaal voor jou en kan je gewoon niet vertellen hoe het zit, Johanna. Dat heb ik mijn vrienden beloofd. Als die erachter komen dat ik het jou heb verteld kom ik in grote problemen.’

‘Schat, het enige wat ik ervan afweet, zijn al die papieren die je rond laat slingeren en die me nieuwsgierig hebben gemaakt. Wat heeft de grote Copernicus, dat wereldgenie, nou met wodka te maken? **Hield die man wel van wodka?**’

Er volgt een ijzige stilte tussen de twee kiftende, John en Johanna.

‘Nou, ga je het me nog vertellen of hoe zit het?’

‘Nooit van mijn leven ga ik jou vertellen waar deze missie over gaat, behalve dat het veel geld op zal leveren.’

‘Polen, Tsjecho-Slowakije, Joegoslavië, Italië, je bent nogal wat

vreemdeling of als ongewenst lijk naar Italië moet laten sturen, zijn lieflijke vaderland. Hij bedenkt echter plotseling dat hij die gozer van Cauzio eigenlijk helemaal niet heeft gezien. Het zou een ernstige fout zijn als hij niet óf de patiënt óf het lijk Cauzio heeft ontmoet.

Dus hij besluit toch nog maar even naar het ziekenhuis te gaan, naar die grappenmaker, de leukste thuis, dokter Diependal.

Hij wordt weer allerhartelijkst ontvangen. Ja, Diependal begrijpt wel waarom Bep Zonbak de patiënt in levende of in overleden staat wil zien.

‘Komt u maar mee, meneer Zonbak, we gaan even naar boven.’

Dokter Diependal informeert even bij de zuster op de afdeling en die neemt hem mee naar kamer 632, waar de patiënt geregistreerd ligt.

Het bed achter het gordijn is in ieder geval verbonden met een slangenfabriek en allerlei bakjes erop en eronder.

Bep Zonbak heeft er geen verstand van, dus hij wacht af wat de zuster zal doen.

Die schuift het gordijn open, maar wie ze daar aantreffen?

Het bed is leeg, en de zuster slaakt een gil van ontzetting. ‘Hoe is dat nu mogelijk? De patiënt is verdwenen.’ Ze kijkt verdwaasd naar Bep Zonbank en de dokter, en zoekt in de kast naar zijn spullen, maar die zijn ook verdwenen.

Dokter Diependal kan het niet laten een opmerking te maken die er volgens hem toe doet:

‘Waar een half dooie de energie vandaan heeft gehaald om weg te lopen, dat is een raadsel, meneer Zonbak, maar we gaan hem uitschrijven, zonder zijn handtekening in dit geval.’

‘Sorry, meneer Diependal, u begrijpt de ernst van de situatie niet helemaal.’

De heer Cauzio staat bekend als een spijkerharde killer die niets anders doet dan roven en moorden en u maakt er een administratieve actie van?’

‘Sorry, meneer Zonbak, juist voor dat criminele gedeelte zijn u en uw korps verantwoordelijk. Wij alleen voor het medische. We kunnen moeilijk alle patiënten die net zwaar zijn geopereerd, vastbinden tegen weglopen?’

‘Weglopen zal wel niet aan de orde zijn. Als u niet ziet wat er op uw afdeling

tegen een tegemoetkomende man aan, recht in de armen van ...Nigro.

‘Bonna sera John, mijn vriend de verrader. Die kogel was voor jou, maar hij heeft je gemist.

Weet je wie hij wel heeft geraakt? De persoon die nu benen maakt en mank loopt. Dat kan alleen maar Grappa zijn, denk je ook niet?’

John staat als versteend van angst tegen de rots met uitzicht op Nigro en zijn wapen.

Omdat Nigro niet meteen afdrukt krijgt hij weer wat lucht en zegt:

‘Waarom zou je mij neerschieten? Ik heb die licenties niet, Grappa heeft ze.’

Nigro kijkt hem zwaar dreigend aan.

‘Je hebt me door de telefoon verteld dat jij ze hebt. Je bent een leugenaar. Hoe kan Grappa ze dan nu hebben?’

‘Luister, we kunnen nu beter achter Grappa aan gaan en geen tijd verliezen met onze onderlinge meningsverschillen. We hebben hetzelfde doel. Hoe we hier later uit komen zien we dan wel weer.’

‘Vooruit dan maar. Kom op, achter die idioot aan.’

Ze lopen naar de muur waar Grappa overheen is geklommen. Bij de rivier zien ze hem manmoedig het water in duiken.

Intussen duikt Grappa dus in de golven van de Wisla, maar hij vergist zich in de sterke stroom van deze rivier, waar je niet in kunt zwemmen. Hij kan niets beters dan zich door de golven te laten meesleuren.

Afwisselend onder en boven komend ziet hij op de achtergrond slechts het verlichte panorama van de stad Torun. Inmiddels is hij al onder de brug terechtgekomen, waar hij een van de dragers probeert te grijpen, maar dat lukt niet.

De golven spelen met hem een kleef-aan-kleef-aan-spel.

Dat dit spel in zijn voordeel is beseft hij niet helemaal, want zijn achtervolgers staan hem na te kijken aan de oever van de Wisla.

Nigro vloekt harder naarmate hij Grappa uit het oog verliest en een achtervolging in het water met deze golven is een onmogelijke zaak.

‘Als hij verzuipt, tja, dan zijn we de licenties kwijt. Wat hebben jullie eigenlijk afgesproken, John?’

‘Ik weet niet of ik daar zin in heb, hoor. Ik doe dat liever alleen!’
‘Sorry, Joanna, dit is geen schoolreisje van de basisschool voor meisjes. Er staan grote belangen op het spel.’

‘Nee, meneer Viktor, dat doe ik echt niet. Ik ga alleen met Rina en anders ga je zelf maar.’

Viktor Bout gaat tegen haar aan staan. Hij kijkt haar diep in haar ogen met een ijzige blik. Ze voelt een harde ijzeren loop in haar ribben en Bout fluistert in begrijpelijk Duits:

‘Luister, doe maar gewoon wat ik zeg, anders kom je Tsjechië niet levend meer uit. Begrepen?’

‘Ja.’ Joanna heeft het goed begrepen. Deze man laat niet met zich spotten. Hij duwt haar de trap op naar de eerste de beste kamer, klopt op de deur en een vieze, vlezige vrouw opent de deur.

Rina zit op het bed met haar jas aan en een koffertje zielig voor zich uit te kijken.

Joanna probeert in haar rol te blijven, om alles zo prettig mogelijk te laten verlopen, en daar heeft Viktor geen problemen mee.

‘Kom maar mee, Rina. Ik ben Joanna en we gaan naar je moeder, oké?’

Rina knikt instemmend zonder verder iets te zeggen en zo verlaat het gezelschap het hotel richting de Peugeot. Wat later rijden ze op weg naar Liberec.

Hotel Cerna Liska in Praag ofwel Hotel De Zwarte Vos

aanwezig is. Voor die stelling hoef je geen politieacademie te volgen.

Bep Zonbak besluit maar eens een biertje in de stad te gaan drinken alvorens het moede hoofd te ruste te leggen.

NIGRO CONTRA NATHALIE

Nigro heeft het buitengewoon naar zijn zin in het café en trekt als secretaresse de nodige aandacht van de mannen, want eerlijk is eerlijk, ze/hij ziet er uitstekend uit.

John is inmiddels bij Nigro gearriveerd en vraagt hem nog eens wat hier nou weer de bedoeling van is.

‘Je blijft verrassen, Nigro, dat wel natuurlijk, maar wat ben je in godsnaam van plan?’

‘Wel, morgen moet ik als secretaresse met jullie mee naar de fabriek. Als ik vanavond al ontdekt word hoeft dat niet meer, en wat denk je, kunnen ze het zien?’

‘Eerlijk gezegd, je ziet er fantastisch uit. Als ze maar niet verliefd op je worden.’

John steekt zijn duim omhoog als teken voor Hans en de mannen dat ze geen kwaad kunnen verwachten van deze dame, die juist in gesprek gaat met Jane uit de VS, de medehotelgast.

Jane moet haar verhaal over de gebeurtenissen in het hotel nog even aan haar kwijt.

Nigro beseft dat hij door het oog van de naald is gekropen, voor zover hij dat uit de rotzooi in zijn kamer al niet had begrepen, en speelt de aandachtsbegripvolle dame.

Het wordt steeds later en gezelliger. En hoe later, des te geanimeerder wordt het met de gasten, vooral als de deur van het café opengaat en een zekere Bep Zonbak binnenkomt, met niemand minder dan zijn liefvallige assistente Charlotte de Vrij, voor een verlaat biertje. Charlotte lijkt wel wat ontdooid door de nederlaag die haar strategie haar heeft bezorgd, (denkt Bep Zonbak) en ze besluit Bep Zonbak wat aan te bieden. Daar heeft hij geen problemen mee, al is Charlotte niet direct het type waar hij zijn zinnen op zal zetten.

‘Ja, van insubordinatie. U gaat mee naar het bureau.’

‘Wat, van wat? Hoe noemen jullie dat?’

‘Insubordinatie. Het meewerken met de vijand, in dit geval uw vriendje Nigro Rosso. Dat is de meneer die u vanmorgen in de stad heeft afgezet.’

‘Ik ga wel mee, maar eerst even de documenten meenemen, als u dat geen bezwaar vindt?’

‘Nee hoor, ik loop nog wel even mee.’

Messalina loopt het kantoor in, opent haar tas en geeft een vette envelop aan Stoicovic Nienartowicz.

Die knikt dollarvriendelijk en geeft haar een getekend exemplaar van de licenties en een mooie envelop.

‘Veel succes, mevrouw Livorno.’

‘Bedankt. Tot ziens in Italië binnenkort, mister Stoicovic.’

Ze loopt, intussen iedereen groetend, met Bep Zonbak mee en zegt:

‘Een beter en veiliger escorte dan de FBI kan ik me niet voorstellen. Dankjewel.’

Bep Zonbak ziet de wereld voor een doedelzak aan.

‘Op naar het bureau dan maar. De licenties zijn vergeven aan de hoogste bidder. dat is wel duidelijk.’

In de vergaderzaal ontstaat onmiddellijk een enorme commotie.

De vakbondsmensen Remie Mikulski en Tom Chewalski, die ervoor hadden gepleit om de licenties in Polen te houden, en de Nederlandse delegatie Jan Hordijk en Pieter Vermanen van het Nederlandse consulaat, evenals natuurlijk John Roos en Hans Edelman, zijn verbijsterd door het optreden van

Stoicovic Nienartowicz, die voor het grote geld kiest.

Stoicovic loopt met de envelop naar de deur om de zaal te verlaten.

Hans kijkt John aan en schreeuwt luidkeels:

‘Kom op, wegwezen hier. Hier is maar één optie: breng jezelf in veiligheid.’